

borst, die knieën enzoovoort, in den bijbel niet gesproken wordt, maar over het hoofd, met een doornenkroon omwonden, uitdrukkelijk wordt gehandeld, ook door het tegenbeeld, in de Openbaring van Johannes: het hoofd, dragende een gouden kroon, de hand dragend een scherpe sikkel.

Maar over zulke vragen valt altijd te praten. Feitelijk raakt De Heida's bezwaar heel onze eenzijdige vooropstelling van Christus' lijdelijke gehoorzaamheid, ten nadeele van de dadelijke. Ik sprak er meer dan eens over: 7 lijdensweken op 52 Zondagen.

Moelijkheden met de taal.

In „Soester Kerkbode" schrijft iemand (auteur wordt niet aangegeven):

Het is ons steeds een genoegen in de Kerkbode bij de verschijning van het jaarlijkse verslag onze lezers allerlei mede te delen van den arbeid van het Nederlandsch Bijbelgenootschap. Het wekt toch altijd weer vreugdevolle verwondering, als ge van die enorme getallen leest, en hoort van al dat werk, dat aan de vertaling en verspreiding van het heilige boek besteed wordt. Echter kunnen we het tegelijk volkomen eens zijn met den titel van dit Jaarboek. De inleiding zegt, dat de gelijkenis van het zuurdeesem ons voor oppervlakkig optimisme kan bewaren. Het komt niet op grote getallen alleen aan, maar bovenal op de innerlijke doorwerking.

Om nu echter op dit jaarboek in te gaan, trof ons zeer de rede van den taalgeleerde Dr H. v. d. Veen, over: „Mijn tweede werkperiode". Deze geleerde is werkzaam op Celebes, om de Heilige Schrift het volk der Sa'dan Toradja's in hun eigen taal toegankelijk te maken. Wat is dat toch een ontzaglijk werk, den inhoud der Schrift in de eigen woorden van zulk een taal te vertolken. In deze rede vertelt Dr v. d. Veen iets van de vertaling van het Evangelie van Lucas en vooral van de moeilijkheden. Hij zegt b.v.: „In een uitdrukking als: Er is geschreven, dat de mensch bij brood alleen niet zal leven", is brood weergegeven met kande, voedsel, terwijl het woord ho'-bo', gekookte rijst, het dagelijksch voedsel der Toradja's hier nog tekenender zou geweest zijn. Wanneer men het uitheemsche roti hier zou gebruiken, zou dat een Toradja even wonderlijk in de ooren klinken als ons b.v. het woord macaroni in hetzelfde verband.

Moelijk was het ook het woord liefhebben te vertalen, wanneer er sprake is van: Gij zult den Heere uwen God liefhebben, in Lucas 10:27. Het woord liefhebben kan goed weergegeven worden met Kama-ei, wanneer het de verhouding van God tot den mensch, of van mensch tot mensch betreft, omdat het in zich bevat den zin van medelijden hebben met, medegevoelen met, zich erbarmen over. Wanneer er nu echter gesproken wordt van de liefde van den mensch tot God, past dit woord niet en dient liefhebben vertaald te worden met Kamali, verlangen naar, verknocht zijn aan, iemand aanhangen.

Augustinus en Calvijn.

Uit „Soester Kerkbode" knippen we:

We lezen ergens van Prof. Hepp een vergelijking tusschen Augustinus en Calvijn, die o.i. 'n scherp licht werpt op het optreden van die beide personen, die op zulk een geweldige wijze de geschiedenis der Kerk van eenen hebben beheerscht. We kunnen dan ook niet nalaten ze af te drukken.

Prof. Hepp schrijft het volgende: Augustinus laat zich in zijn voornaamste werken in de ziel lezen. Zelfs de duistere hoeken maakt hij toegankelijk. Zijn diepste gedachten en roerselen spreekt hij uit en hij bezat een bijzondere gave om voor dat denk-, wils- en ge-

voelsleven in zijn ziel een bijna adequate (volkomen) uitdrukking te vinden. Bij niemand vindt men dat zoo sterk. Hij heeft geen moeite zich te laten zien.

Calvijn daarentegen is juist het tegendeel van een transparante (doorschijnende) persoonlijkheid. Hij is gesloten en spreekt heel weinig over zichzelf. Hoewel hij niet anoniem voor den dag komt, valt toch de individualiteit zoo goed als weg. Zijn persoonlijkheid concentreert zich in zijn karakter, zijn geest. Achter elk van zijn woorden zit energie. Hij moge niet zoo onplooibaar zijn als men hem voorstelt, maar hij is gehouwen uit één stuk. Zijn innerlijk onttrekt hij aan de publiciteit, deels omdat hij niet anders kan, deels omdat hij er ook van overtuigd is, dat het voor een ander van weinig belang is. Het instrument mag niet worden vorgeleken met hem, die het hanteert.

Hier raken de beide uitersten elkaar: de gesloten Calvijn en de transparante Augustinus. Augustinus laat door alles heen zijn ootmoed zien, zijn deemoed, Calvijn doet dat niet, maar men ziet ze bij hem. Er schuilt geen opzet achter, maar het is een gevolg van de manier, waarop hij zich openbaart.

Augustinus, die de ontwikkeling der kerk in menig opzicht in verkeerd spoor geleid heeft, heeft velen door zijn „belijdenissen", terwijl ze verder typisch onverschillig zijn voor wat hij aan verkeerde elementen inbracht. Calvijn laat hen koud; hoogstens weten ze, dat het met zijn maat niet in orde was, en laten daarover vreemde lieden spreken, om de verkiezingsleer (die ze aan die zieke maar toeschrijven) met dit „argument" weg te doen, indien zij niet een tikje moderner, achter Marxisten aan, de „Ideologie" van den „Guadenwahl" op andere wijze probeeren te „verklaren", en — wederom weg te doen.

Zoo is de tegenstelling Augustinus—Calvijn nog steeds levendig. Heel onze tijd is erop uit, iemand, die zich maar in de „fijne" ziel laat lezen (mits hij het den heeren niet moeilijk maakt) daarom „fijn" te vinden, ook in zijn „leer"; en zich van een „leer", welks voor- drager opzettelijk zijn „ziel" buiten discussie laat, óók al daarom te ontdoen.

De ziekte, de ziekte, de zwakte.

Type en Secte.

Uit een artikel van den heer N. Baas (via „Geref. Kb. Amst.-Z." overgenomen uit „Woord en Daad") knip ik:

Op het punt, waar de spanning het sterkst is, vormt zich allereerst het type. Deze vorming van het type is nog niet eene verloochening van de harmonie. Het type is de straalbreking van de oneindige Waarheid in den eindigen mensch. De correctie voor zijn eenzijdigheid vindt het type in de belijdenis van de veelzijdige waarheid en in het veelvormige genadeleven, zooals dat openbaar wordt in de gemeente van Christus. Is dus het type een geoorloofde openbaring van de spanning, die in belijdenis en gemeente hare oplossing vindt — er is ook een valsche oplossing van de spanning. Die valsche oplossingen heeten: de Ligging, de Scheuring en de Secte, waarin met steeds verder doorgevoerde consequentie de harmonie wordt losgelaten en de spanning om de spanning verheerlijkt wordt!

Ik ben een beetje bang voor dat werken met die „spanning". Maar ik geloof toch, dat hier een juiste onderscheiding aangeduid wordt.

K. S.

DE KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drietal te:

Idskenhuisen: Cand. G. Brinkman te Winschoten; Cand. J. van Dijken te Groningen en Cand. H. W. Kroeze te Kampen.

Beroepen te:

Venlo: E. G. van Teylingen te Oostwolde (Old.). Westeremden: Cand. G. Brinkman te Winschoten.

Aangenomen naar:

Lutterade: Cand. A. W. T. Nijenhuis, hulppred., te Middelburg. Ooltgensplaat: Cand. K. Reenders te Leens.

Bedankt voor:

Wormer: H. M. Ploeger te Culemborg.

T. Gerber, †

Te Assen is 26 Juli j.l. in den ouderdom van 58 jaar overleden Ds T. Gerber, predikant der Geref. Kerk aldaar.

Hulppredikers.

De heer H. Fransen, theol. cand. te Meppel, heeft de benoeming tot hulpprediker bij de Geref. Kerk van Kolhorn aangenomen en voor die bij de Geref. Kerk van Krommenie bedankt. Tot 1 September a.s. blijft zijn adres: Meppel, Bleekersland. Het adres van den heer F. Colenbrander, theol. cand., thans hulpprediker bij de Geref. Kerk te Arnhem, is: Prinselaan 38a, Arnhem.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Aalten, te Delft, te Schiedam en te Rozenburg: Cand. W. K. Nieuwenhuijze te Vlissingen. Baarn: Cand. L. Kraan te Apeldoorn. Enschede (2e maal): K. G. v. Smeden te Haarlem-Noord. Meerkkerk: J. W. van Ree te Barendrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

's-Gravelduin-Capelle: A. J. Westra Hoekzema te Mijnsheerenland. Maartensdijk: B. Batelaan te Barneveld. Nieuwerkerk (Z.): Cand. M. G. Westerhof te Harendersmoen. Oud-Alblas: J. R. Cuperus te Mastenbroek (Ov.). St Pancras: G. de Vries te Heerde. Zaltbommel: J. J. H. Visch te Bredevoort.

Aangenomen naar:

Grijskerke (Z.): Cand. H. A. Jellema te Woubrugge. Makkum: Cand. W. F. Golterman te Den Haag.

Bedankt voor:

Akkerwoude: O. Huistra te Sloten (Fr.). Hoornsterwaag: E. Broekema, Evang. pred. te Bolsward. Lage Vuursche: J. Enkelaar te Leerdam. Nieuwe Tonge: D. J. v. d. Graaf te Ede. Paesens c.a.: Cand. H. A. Jellema te Woubrugge. Vreeswijk (toez.) en IJsselstein: E. E. de Looze te Remswoude.

Intrede te:

Gorinchem: C. Sundermeijer. Tekst: Marc. 4:3.

Afscheid van:

Kethel: J. Schooneveld. Tekst: Handel. 20:32. Vreeswijk: J. G. Woelkerink. Tekst: Hebr. 10:1—19.

VERWARMING VAN KERKEN

meer dan 45 jaar ervaring

HUYGEN & WESSEL

Hoofdkantoor en Fabriek Amersfoort
Kantoren Amsterdam, Rotterdam en Apeldoorn

ZAK-WIJKBOEKJE VOOR OUDERLINGEN

Aan ons fonds voor Kerkelijke Administratie enz. voegden we deze uitgave toe, samengesteld uit een praktisch klembandje, dat in elke jaszak een plaats kan vinden en waarin een aantal bezoeklijstjes naar behoefte kan worden opgenomen.

Deze lijstjes zijn bedrukt naar in de praktijk gebleken behoefte, zoodat het antwoord op bij het huisbezoek te stellen vragen daarop kan worden opgeteekend en daardoor altijd van elk gezin kan worden overzien. Losbladig, opdat het boekje steeds precies naar volgorde van straat of wijk kan worden bijgehouden, en het blaadje van uit de wijk verhuizende gezinnen gemakkelijk kan worden verwijderd of aan den broeder der nieuwe wijk overhandigd. De klembandjes blijven steeds in gebruik. Iedere kerkeraad die prijs stelt op serieus werk, zal deze zakboekjes noodig blijken te hebben.

De prijs is voor het klembandje fl.— en voor de lijstjes fl.50 per 100 stuks. Proefblaadjes op aanvraag.

OOSTERBAAN & LE COINTRE — GOES

„De Reformatie" is door zijn groote oplage HET blad voor FAMILIE-ADVERTENTIËN. Onze Gereform. kringen gelieven daarmee te rekenen.

PREEKBOEKJES

In prima kwaliteit, met zwaar donkerbruin omslag, 24 bl. dik, met 24 of 28 lijnen. Per 100 franco in huis slechts f4.50. Desgewenscht monster op aanvraag.

Boekhandel
E. P. F. GERMS, Doesburg

Chr. Muziektijdschrift

„DE HARP"

met
maandelijkse Muziekbijlage

f1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.

Administratie-Adres:

Pianiusstraat 65 - Amsterdam

AT LEGT FLINK
GEWICHT IN DE SCHAAL

UITERST
BILLIJK
PRIJZEN

OOSTERBAAN & LE COINTRE
GOES

Veertien eenvoudige Oefeningen

nagelaten door A. PUNT in leven Oefenaar bij de Geref. Kerken met een woord ter inleiding van Prof. Dr F. W. GROSHEIDE. Uitgegeven ten voordeele van de V.U.

Met portret van den schrijver — 192 bladz. f1.25.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de

Uitgevers Oosterbaan & Le Cointre - Goes.

Christendom en Natuurwetenschap

Heden verscheen in deze serie:

DE CEL

DOOR

Dr J. F. REITSMA

MET TALRIJKE
ILLUSTRATIES.

Prijs f2.50.

Gebonden f3.10.

De Schrijver wil aan hen, die belangstellen in natuurwetenschappelijke vraagstukken, een overzicht verschaffen van den bouw en de werkzaamheid der cellen en hun een denkbeeld geven van de betekenissen, die de cellen hebben bij processen als voortplanting, ontwikkeling en overleving. Het is een belangrijk en in hooge mate actueel boek, omdat het 'in onzen tijd zoo op den voorgrond staande eugenetische probleem van zijn natuurwetenschappelijke kant scherp belicht.

IN ELKEN BOEKHANDEL

J. H. KOK - Kampen